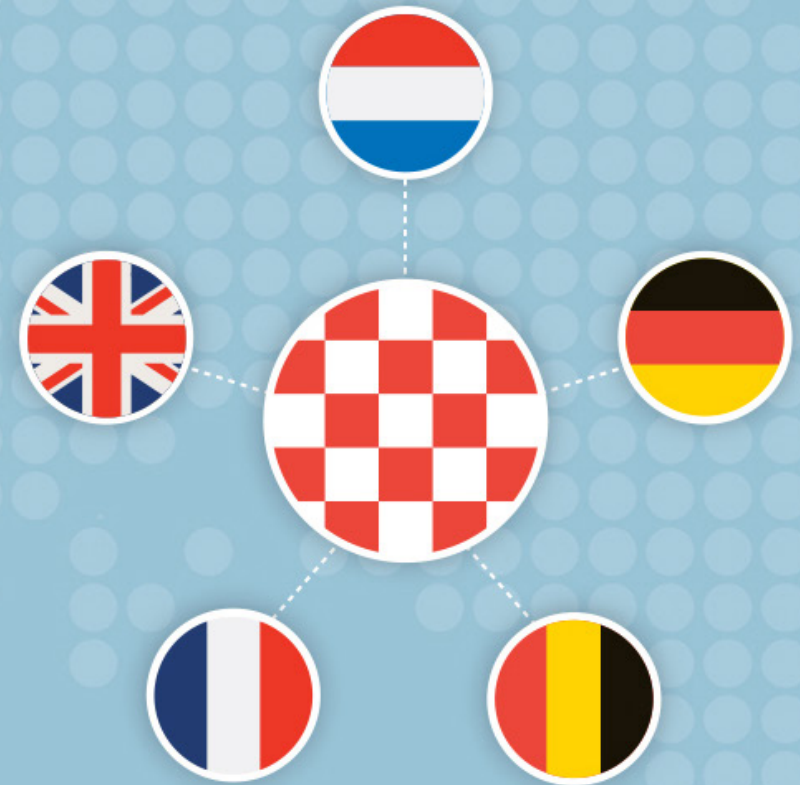

VAN EURO TOT SAMENWERKING

Jaarverslag Interreg VA Cofin 2020

Inleiding
pagina 2

Highlights
pagina 3

Projecten
pagina 4

Inleiding

De cofinancieringsregeling Noord-Brabant geeft aanvullende subsidie voor projecten die al subsidie ontvangen uit het grensoverschrijdende Europese programma Interreg VA. Door de extra subsidie van de provincie hoeven projectpartners zelf minder geld te investeren, wat het aantrekkelijker maakt om een internationaal project op te zetten.

Het vijfde Interreg A-programma is gericht op grensoverschrijdende samenwerking met België, Duitsland, Frankrijk en Engeland. Hierbij is gekozen voor de thema's innovatie en duurzaamheid, de bescherming van het milieu & efficiënt gebruik van hulpbronnen en op bevordering van werkgelegenheid & ondersteuning van arbeidsmobiliteit.

De provincie Noord-Brabant maakt onderdeel uit van de volgende drie Interreg VA programmagebieden:

- Interreg Duitsland-Nederland;
- Interreg Vlaanderen-Nederland;
- Euregio Maas-Rijn.

Wist u dat...

- Er binnen het Interreg 2 Zeeën-programma 23 projecten zijn met Brabantse partners. Samen ontvangen zij € 10.249.265 aan Europese subsidie.
- Er binnen het EMR-programma tien projecten zijn met Brabantse partners. Samen goed voor € 2.559.032 aan Europese subsidie.
- Interreg Vlaanderen-Nederland aan kop gaat met maar liefst 57 projecten met Brabantse partners. Hierdoor landt € 32.021.094 van de Europese subsidie in Brabant.
- Er in 2020 elf projecten zijn vastgesteld.
- 10% Brabantse cofinanciering kan worden aangevraagd door projecten die subsidie ontvangen uit de Interreg VA – programma's, met een maximum van € 750.000.
- Er hard wordt gewerkt aan de nieuwe grensoverschrijdende programma's Interreg VI A 2021-2027. De provincie Noord-Brabant maakt ook in de nieuwe programmaperiode onderdeel uit van de drie programmagebieden (Euregio Maas-Rijn, Vlaanderen-Nederland en Duitsland-Nederland).
- Er in de nieuwe programmaperiode geen apart Interreg 2 Zeeën-programma meer zal zijn. Dit vanwege vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU.
- De Europese Unie voor de nieuwe periode 2021-2027 in totaal € 274.554.348 EFRO-middelen beschikbaar heeft gesteld aan Nederland voor de Interreg A – programma's.
- Verwacht wordt dat eind 2021 of begin 2022 de eerste calls zullen open gaan.

Highlights

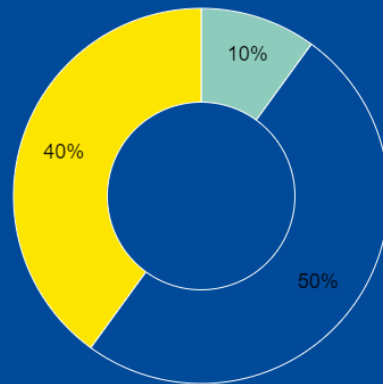
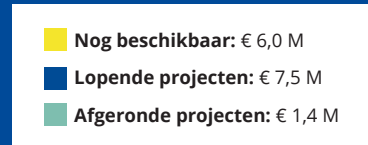
€ 8.967.159
Verleende subsidie

€ 101.776.497
Investeringsimpuls

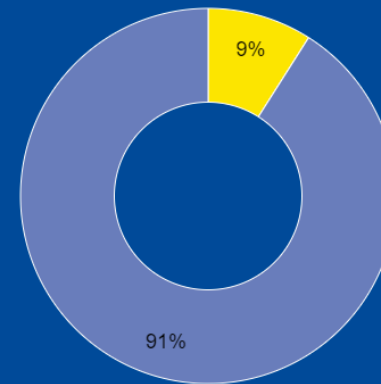
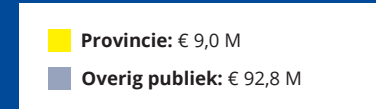
82
Projecten

51
Ondersteunde organisaties

Uitputting subsidiebudget

Projectfinanciering

Projecten in de schijnwerpers

Een Euregionale Autoroute du soleil

Interreg EMR – Rolling Solar

Tweeëndertig partijen in Nederland, België en Duitsland werken binnen het Interreg-project Rolling Solar aan de innovatieve integratie van dunne en flexibele zonnecelmaterialen in wegoppervlakken en geluidsschermen. Hiermee willen ze mogelijk maken dat duurzame energie grootschalig, dicht in de buurt van het verbruik, wordt opgewekt zonder dat er extra grond voor nodig is. Het project vormt daarmee een belangrijke sleutel in de energietransitie.

De Euregio Maas-Rijn heeft een aantal internationaal gerenommeerde onderzoeksinstituten en hoogtechnologische industrieclusters dat samenwerkt in de ontwikkeling, productie en toepassing van zogenaamde 'thin film' oftewel 'dunnefilm'-zonnecellen. Het idee voor Rolling Solar komt uit de koker van TNO. Het project richt zich met name op de publieke infrastructuur. Door innovatieve ontwikkeling en kennisdeling stimuleert het een grensoverschrijdende samenwerking tussen industrie en onderzoeksinstituten rond zonnecellen, productie, materiaaltechnologie, transport en publieke infrastructuur. Fabrikanten en bouw- en constructiebedrijven worden technisch in staat gesteld om een kosteneffectieve integratie van zonnecel materiaal in de publieke infrastructuur te realiseren.

Project: Rolling Solar

Projectpartners:

Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) en een consortium van 32 projectpartners uit drie landen.

Looptijd:

1 september 2018 – 31 augustus 2021

Financiering:

Europa: € 2.851.046

Rijk: € 502.797

Provincie Noord-Brabant: € 427.797

Provincie Limburg: € 286.418

Overig publiek: € 1.051.659

Privaat: € 602.024

Internationaal de weg op met zonne-energie

Een fotovoltaïsche cel, ook wel PV-cel genoemd, is een zonnecel die licht omzet in elektriciteit. Ze worden geproduceerd op flexibele materialen met een lengte van wel enkele honderden meters. Ando Kuypers, programmamanager Solar bij TNO licht toe: "Alleen al de integratie van PV in alle 35.000 kilometer Nederlandse fietspaden, zou per jaar 15 terawattuur (TWh) aan elektriciteit opleveren en een CO2-reductie van zo'n 5 miljoen ton per jaar ten opzichte van stroomopwekking uit fossiele brandstoffen. Maar we kijken nog verder. Duitsland, België en Nederland zijn met elkaar verbonden door een totale lengte van één miljoen kilometer aan wegen. Dit enorme oppervlak zouden we graag benutten voor duurzame-energieopwekking door zonnecelmaterialen te integreren in het wegdek en de weginfrastructuur."

Het belang van opschaling

Ando Kuypers hecht veel belang aan opschaling: "Dit soort toepassingen vereist proeven op een realistische schaal. Pas bij opschaling kom je achter de werkelijke uitdagingen en kun je aan oplossingen werken. Bijvoorbeeld op het vlak van belasting, veiligheid, efficiency en robuustheid, maar ook met betrekking tot zaken als regelgeving, aanbesteding en netaansluiting. Die stap is dus noodzakelijk om dit soort technologie uiteindelijk grootschalig uit te rollen in gezonde businesscases. En daar moeten we snel naartoe. Publieke infrastructuur met geïntegreerde zonnepanelen kan echt een wezenlijke bijdrage leveren aan de energietransitie. We kunnen heel veel land en daken volleggen met PV, maar alle denkbare integratiemethoden zijn nodig om met behoud van maatschappelijk draagvlak voldoende oppervlak te vinden om over drie decennia voor 100 procent hernieuwbare energie te genereren. Bovendien bieden producten zoals PV-geluidsschermen, -fietspaden

en -wegen specifieke voordelen, bijvoorbeeld bij toepassing in landelijke gebieden. Rolling Solar is daarmee een bijzonder waardevol project."

Absolute wereldprimeur

Tot nu toe was het integreren van zonnecellen in de publieke infrastructuur technisch wel mogelijk, maar kostte de uitvoering veel geld en was het rendement iets lager. Dat kwam vooral doordat het volume klein was maar ook doordat er broze silicium zonnecellen gebruikt werden. Die vereisen in wegdekken een aanzienlijke mechanische bescherming en veel assemblage. "Met Rolling Solar demonstreren we verbeterde ontwerpen die de functies van geluid weren en energie opwekken optimaal combineren. We gebruiken daarvoor flexibele, minder kwetsbare dunnefilm-modules. Daarnaast werken we aan kostenvermindering en richtlijnen voor een veilige en duurzame integratie", meldt Kuypers vol trots.

Voor de bouw van het 'PV-geluidsscherm van de toekomst' hebben o.a. Heijmans, van de Kreeke, Soltech, Sanko Solar, Solliance en TNO EnergieTransitie de handen ineengeslagen. De eerste demonstraties zijn gerealiseerd in het Brabantse Rosmalen en Vlaamse Genk. Het project bouwt ook voort op de ervaringen met een scherm langs de snelweg bij Uden van 400 meter lang en vijf meter hoog met 1.600 vierkante meter silicium zonnecellen die aan beide kanten zonlicht omzetten in elektriciteit. "Omdat de dunnefilm-zonnecellen ook nog eens dubbelzijdig zijn, is dat een dubbele wereldprimeur", aldus Kuypers. Zowel het scherm bij Uden als de nieuwe testopstellingen worden uitvoerig gemonitord. Voor integratie in wegoppervlak wordt hetzelfde gedaan op een toegangsweg bij Brightlands Chemelot Campus in Geleen.

"Publieke infrastructuur met geïntegreerde PV-zonnepanelen kan echt een wezenlijke bijdrage leveren aan de energietransitie"

Euregionale samenwerking met een Brabantse steuntje

Rolling Solar wordt gedragen door het Solliance samenwerkingsverband, dat tien jaar geleden met steun van de provincie Noord-Brabant is opgestart om zowel de Brainport regio als de Euregionale samenwerking te versterken. Solliance bestaat uit partners uit België, Duitsland en Nederland. Kuypers: "Met het project worden het eerder opgerichte samenwerkingsverband en het Euregionale ecosysteem naar een volgend niveau getild".

Gevraagd naar de meerwaarde van de Brabantse cofinanciering is Kuypers duidelijk: Het Brabantse steuntje in de rug was zéér welkom. Niet alleen hebben de extra middelen ertoe geleid dat er meer Brabantse partijen aangehaakt zijn, Kuypers prijst ook de inzet van de provincie om het project van de grond te krijgen: "Brabant heeft zich al in de aanvraagfase bij het INTERREG-programma sterk gemaakt voor het project, omdat de ontwikkeling deel uitmaakt van langjarig beleid om het regionale innovatiesysteem op het gebied van geïntegreerde zonneceltechnologie te versterken."

Minder verspilling levert meer voedsel (1/2)

Interreg Vlaanderen-Nederland – Food from Food (Triple F)

Het grensoverschrijdende project 'Food from Food' heeft de afgelopen jaren in de agro-en voedingsmiddelenindustrie innovaties gestimuleerd, ondersteund en versneld. Daarbij ging het primair om de hoogwaardige inzet van plantaardige nevenstromen tot voedingsmiddelen. Het resultaat is 25 succesvolle projecten tegen voedselverspilling. Het project speelt niet alleen in op trends als 'Minder vlees', 'Superfood' en 'Gemakkelijk gezond', het draagt ook bij aan de oplossing van het wereldwijde probleem van een groeiende bevolking die nu en in de toekomst gevoed moet worden.

De elf Vlaamse en Nederlandse projectpartners ondersteunden ondernemers de afgelopen vier jaar zowel op financieel als praktisch gebied. Denk aan het meedenken over productideeën of de meerwaarde van nevenstromen, maar ook het bieden van kansen om met verschillende onderzoeks- en testfaciliteiten aan de slag te gaan of het ondersteunen bij het vinden van eventuele financiering. De partners hebben zich elk met hun eigen specialisme en eigen faciliteiten ingezet. Uit deze samenwerkingen zijn mooie nieuwe producten, businesscases en ideeën voortgekomen.

Project: Triple F

Projectpartners:

Brainport Development NV, Stichting Food Tech Park Brainport, Bodec BV, Van Rijnsing Groep, Fi&S, HAS Hogeschool, Flanders' FOOD, EV ILVO, Groentenhof, Innovatiesteunpunt, Brightlabs.nl

Looptijd:

1 januari 2017 – 31 december 2020

Financiering:

Europa: € 1.240.325
Provincie Noord-Brabant: € 111.456
Provincie Limburg: € 51.258
Overig publiek: € 201.210
Privaat: € 975.370

Van verspilling naar verwaarding

Momenteel verdwijnt een derde van plantaardige neven-reststromen die vrijkomen tijdens oogsten, verwerking en productie als afval of veevoer. Met het 'Food from Food'-project, of 'Triple F' zoals het ook wel genoemd wordt, worden mogelijkheden onderzocht om verspilling te voorkomen en meer voedingsproducten te halen uit de reststromen. Projectleider Monique Sonnemans van Brainport Development is van mening dat voedselverspilling vanuit ethisch- en duurzaamheidsoogpunt niet te verantwoorden is en geminimaliseerd dient te worden. In de keten van boer tot bord wordt een derde van ons voedsel verspild. In de voedingsindustrie is er een toenemend bewustzijn in de (her)waardering van plantaardige reststromen om zo verdere voedselverspilling te kunnen tegengaan, maar de sector loopt nog tegen verschillende moeilijkheden aan zoals de grote volumes die verwerkt moeten worden en de strenge hygiëne-eisen. Vaak gaan voedselresten toch verloren omdat er geen geschikte herbestemming voor gevonden wordt.

Sonnemans: "Aan de andere kant groeit het bewustzijn dat we met z'n allen minder voedsel zouden moeten verspillen. Jaarlijks gooien we alleen in al Nederland en Vlaanderen voor tonnen aan goed (plantaardig)voedsel weg. Preigroen, vervormde wortels of komkommers, verse sinaasappel(schillen) of met zand besmeurde witloofbladeren. Als we slimmer gebruik maken van plantaardige nevenstromen, kunnen we een groot deel van het dreigende voedseltekort tackelen. Met dat idee in het achterhoofd is 4 jaar geleden 'Food from Food' gestart. Binnen het project hebben tientallen ondernemers én onderzoeksinstellingen uit Nederland en Vlaanderen intensief samengewerkt om voedselverspilling tegen te

gaan. Dat heeft geleid tot diverse succesvolle projecten rondom de verwaarding van plantaardige nevenstromen."

'Food from Food' richt zich namelijk op verschillende reststromen uit de consumptie, zoals wortel, fruit, oesterzwamvoetjes en rabarber in Nederland en prei, fruit, bierbostel en witlof in België. Een 'kansenkaart' van de grensregio is uitgewerkt met een overzicht van vraag en aanbod bij bedrijven wat betreft plantaardige reststromen, inclusief de verschillende technologieën die toegepast kunnen worden om resten te herbestemmen zoals bijvoorbeeld drogen, vriezen of verhitten.

Productvoorbeelden

Voorbeelden van initiatieven die voortgekomen zijn uit 'Food from Food' zijn het fermenteren van groenten die verloren dreigen te gaan, het produceren van smaakvolle oliën uit notenpulp, het verwerken van non-premium fruit in siropen en sappen en de ontwikkeling van bloem, bindmiddel en siroop uit appelschillen of circulaire tempel uit pulp van peulvruchten en soja.

Ook De Aardappelhoeve is zo'n bedrijf dat geholpen is door het project. Het teelt 300 ha aardappelen voor de Belgische retailmarkt, waaronder ook zoete aardappelen. Het probleem is echter dat zowel de te kleine als de te grote zoete aardappelen niet verkocht kunnen worden. Op jaarbasis betekent dit een uitval van zo'n 200 ton. Samen met de projectpartners van 'Food from Food' heeft het bedrijf hiervoor een oplossing gevonden: de ontwikkeling van een oven snack op basis van zoete aardappel.

"Samen hebben we een beweging in gang gezet om voedselverspilling tegen te gaan"

Gesloten business case

'Food from Food' biedt ook ondersteuning bij het opzetten van een businesscase. Monique Sonnemans: "Zelfs als je een goed idee hebt en over de juiste nevenstroom beschikt, ben je er nog niet. Een voorwaarde om succesvol je reststroom te verwaarden is dat je over een gesloten business case beschikt. Uiteindelijk moet het je geld opleveren en geen geld kosten. Het is dan ook belangrijk om van het begin af aan in de markt te toetsen of er behoefte is aan je product en welke prijs de consument ervoor wil betalen. Denk er daarnaast ook over na hoe je het hele traject gaat organiseren. Wat is je onderscheidend vermogen? Wat is jouw toegevoegde waarde? Wat wil je zelf doen en wat ga je uitbesteden? Welke investeringen zijn hiervoor nodig? Met welke partners ga je samenwerken voor productie en logistiek? Welke afzetkanalen zijn er? Et cetera. Een goed businessplan geeft je inzicht in alle investeringen, kosten en opbrengsten."

Minder verspilling levert meer voedsel (2/2)

Interreg Vlaanderen-Nederland – Food from Food (Triple F)

Belang van de Brabantse cofinanciering

Volgens Sonnemans was de Brabantse cofinanciering van het project voor een aantal Brabantse projectpartners cruciaal om de totale financiering sluitend te krijgen en aan te kunnen haken. “Samen hebben we een beweging in gang gezet om voedselverspilling tegen te gaan en dat gaat ook door na dit project. Flanders’ FOOD en Food Tech Brainport blijven sparringpartner voor iedereen met vragen of projectideeën en verbinden de juiste partijen aan elkaar. Want de kennis die we in dit project hebben opgedaan, mag niet verloren gaan.”

Toekomst

In de afgelopen jaren is de aandacht voor het thema valorisatie van nevenstromen zonder twijfel toegenomen. Consumenten zijn gevoeliger geworden voor de thema’s duurzaamheid en gezondheid. Zo zien we mede door de corona-crisis een toegenomen focus op lokaal inkopen. Ook zit de aanschaf van groenten en fruit al langere tijd in de lift. Daarnaast is er sinds de coronacrisis steeds meer vraag naar verspakketten en maaltijdboxen.

“De consument koopt steeds bewuster. Ook daardoor hebben ondernemers een toegenomen focus op dit nog vrij onontgonnen terrein. We zijn op de goede weg, dat is duidelijk. Food from Food kan in de projectperiode gezien worden als een belangrijk aanjager en verbinder. Dat is iets waar we trots op mogen zijn. En iets dat we ook na afloop van het project voort willen zetten met de verschillende partners!”, besluit Monique Sonnemans enthousiast.

Projectwebsite: [Foodfromfood.eu](https://www.foodfromfood.eu)

CONTACT

Stimulus Programmamanagement
Postbus 585
5600 AN Eindhoven

040 – 237 01 00

info@stimulus.nl

www.stimulus.nl

Stimulus Programmamanagement voert Europese, nationale en regionale subsidieprogramma's en fondsen uit in Zuid-Nederland en Vlaanderen.

FOTO'S

TNO, Chemelot Campus, Brainport Development, Stimulus Programmamanagement

VORMGEVING EN REALISATIE

WEBtima WEB en IT diensten

© Copyright 2021 Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend